

Rol van de Zoon

Hoofdstuk 8 Slipstream van succes

Heden ten dage kan 'spiritueel' echt van alles betekenen. Een spiritueel persoon kan tempels bezoeken, een Oujabord gebruiken en séances bijwonen. Hindoes hebben spirituele ervaringen, evenals Moslims. Op een van mijn vluchten naar Bangalore zat een Amerikaanse vrouw aan de linkerkant van de Indiaan van middelbare leeftijd naast mij. Gedurende de hele vlucht sprak deze dame gepassioneerd tot de man over haar spirituele ervaring met Sai Baba. Het was ontegenzeggelijk een spirituele ervaring met een kleine 's'. De spirituele ervaring van een Christen zou een hoofdletter 'S' moeten hebben, omdat de Heilige Geest aan het werk is¹ in die ervaring. Tegelijkertijd zou een geestelijke en waarachtige zoon gestaag moeten groeien in zijn gelijkenis aan Jezus op de volgende wijzen:

De zoon gelijkt op de vader

Tegen het einde van zijn aardse bediening verklaarde Jezus aan zijn discipel Filippus: *"Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien."*²

Toen David Fernandes een jonge Christen was, bezochten mijn ouders ons in India. Na hun eerste zondagochtendsamenkomst, vertelde David mij: "Je lijkt echt op je vader." Ik reageerde een beetje bot: "Is dat een belediging of een compliment?" Zonder met een ooglid te knippen, was David mij te slim af: "Het is een feit!" Als dat voor mij waar is, dan is het zelfs nog meer waar voor Jezus. Jezus zien is als het zien van de Vader. Deze opvallende gelijkenis was tot stand gebracht door een intieme relatie – *"gelijk Mij de Vader kent, ken Ik de Vader."*³

Een geestelijk kind zal in toenemende mate gelijken op de ouder. Vasanti heeft geholpen in het vormen van de vrouwen van onze leiders. Mensen merkten op dat Melvins vrouw Ligia, enkele van Vasanti's manieren en gezegden heeft overgenomen door jaren van samen zijn – evenals Vasanti's passie voor mensen en toewijding aan de kerk.

Paulus deed een beroep op de Korinthiërs. *Ik vermaan u dus: volgt mijn voorbeeld.* Hij legde hen uit dat hij hen daarbij zou helpen door Timothéüs naar hen te zenden. Paulus had er alle vertrouwen in dat Timothéüs hen indachtig zou maken aan *zijn wegen in Christus Jezus...*⁴ omdat hij hem zo tot vader was geweest dat hij niemand had die zo *één van geest met hen*⁵ was. Paulus wist dat de Korinthiërs hem konden imiteren door Timothéüs te imiteren. De stam van het Griekse woord

¹ Zie *God's Empowering Presence* pp 28-32, door Gordon Fee (Hendrickson, Peabody, USA, 1994) Een alternatieve behandeling is te vinden in *The Gagging of God*, pp555-569, door D.A. Carson (Apollos, England, 1996)

² Johannes 14:9

³ Johannes 10:15

⁴ 1 Korinthiërs 4:17

⁵ Filippenzen 2:20

imiteren is 'mimos', wat gelijkenis vertoont met het Nederlandse woord 'mimiek'. Onze spirituele vaders en moeders 'mimieken' klinkt raar voor onze moderne oren. Laten we eens luisteren naar D. C. Carson, één van de meest vooraanstaande evangelische wetenschappers in onze tijd.

Na aangetoond te hebben dat Paulus zichzelf beschouwde als de vader van de kerk te Korinthe, merkt D. A. Carson op:

"Ik vermaan u dus: volgt mijn voorbeeld." (v.16). De logica die destijds duidelijk was kan aan de aandacht van de moderne lezer ontsnappen, omdat in onze gezinnen geen is grote druk is op de zoon om zijn vader te imiteren. In feite zijn velen van ons zulke uitgesproken individualisten dat we vaak onze onafhankelijkheid zien als een teken van eer. Maar in de eerste eeuw – wat ook het geval was in praktisch elke pre-industriële cultuur – werd van zonen verwacht om hun vaders te 'imiteren'. Beroepshalve, als de vader een bakker was, dan zou de zoon dat heem waarschijnlijk ook worden; als de vader een schapenhoeder was, dan zou de zoon dat naar alle waarschijnlijkheid ook worden. Van de zoon werd verwacht om de familiewaarden, -erfenis en -naam in ere te houden. Met die culturele verwachting in gedachten is het niet verwonderlijk dat Paulus deze gelijkenis trekt. Hij argumenteert dat als hij een 'vader' van de Korinthiërs is geworden, zij hem zouden moeten imiteren. Dat is het vanzelfsprekende wat van zonen van een vader werd verwacht. In de samenhang met deze hoofdstukken is dit wat Paulus wil: dat zij zijn passie imiteren om het leven te leven in het licht van het kruis.

Hij verwacht niet van hen om op gelijke wijze te lijden als hij doet; hij vergt niet van ze dat ze apostelen worden of gemeenten stichten in verschillende landen. Wat hij van hen verwacht is dat zij zijn waarden imiteren, zijn houding met betrekking tot de wereld, zijn prioriteiten en zijn waardering van het exclusieve middelpunt van het evangelie van de gekruisigde Messias ...

Paulus zendt Timothéüs om zijn lezers te herinneren aan zijn levenswijze, een levenswijze dat overeenkomt met dat wat Paulus leert. Dit suggereert dat de hedendaagse christelijke leider niet alleen het evangelie moet onderwijzen, maar ook moet aanleren hoe het evangelie werkt in het dagelijkse leven en gedrag. Eensgezindheid moet zowel gemodelleerd als uitgelegd worden.⁶

Nabootsing wordt ook onderwezen in andere passages, waar hetzelfde Griekse woord soms wordt vertaald met 'mijn voorbeeld navolgen':

*Wordt mijn navolgers, gelijk ook ik Christus navolg..*⁷

*En gij zijt navolgers geworden van ons en van de Here.*⁸

Gij weet immers zelf, hoe ons voorbeeld behoort gevolgd te worden, daar wij bij u niet van de regel afgeweken zijn, noch gegeven brood bij iemand hebben gegeten; maar met moeite en inspanning werkten wij dag en nacht, om niemand van u lastig

⁶ *The Cross and Christian Ministry*, p 110, door D.A. Carson (Baker Books, Grand Rapid, Michigan, USA)

⁷ 1 Korinthiërs 11:1

⁸ 1 Thessalonicenzen 1:6

*te vallen; niet, dat wij er geen bevoegdheid toe hebben, maar om ons u tot een voorbeeld ter navolging te stellen.*⁹

*Houdt uw voorgangers in gedachtenis, die het woord Gods tot u hebben gesproken; let op het einde van hun wandel en volgt hun geloof na.*¹⁰

Geestelijke vaders en moeders zouden niet alleen het evangelie moeten onderwijzen, maar ook modelleren in hun dagelijkse leven. Een geestelijke zoon, wedergeboren en opgevoed in één familie, hoeft niet opnieuw het wiel uit te vinden en een ‘meedogenloze individualist’ te zijn om zijn mannelijkheid te bewijzen. Het Nieuwe Testament moedigt een geestelijke zoon aan om zijn vaders voorbeeld te volgen en hem te imiteren, terwijl hij weet dat hij niet perfect is. Paulus weet duidelijk dat hij een model voorschotelt, dat waard om te imiteren. Daarom spoort hij de Filippenzen stoutmoedig aan: *“Wat u geleerd en overgeleverd is, wat gij van mij gehoord en gezien hebt, breng dat in toepassing.”*¹¹

Recentelijk bloeide het zakelijk Christendom met T-shirts, armbanden, agenda’s en geef het een naam met daarom de initialen WZJD – ‘Wat Zou Jezus DOEN?’ Het klinkt geestelijk om zoiets te doen – en geeft een goed zakelijk gevoel weer – maar het is slechts één deel van de Nieuwtestamentische boodschap. Paulus verwachtte van de Korinthiërs een intieme wandel met de Heer, maar wilde hen ook de vraag voorhouden: “Wat zou Paulus doen?”

Allen maar te vragen “Wat zou Jezus doen?” kan leiden tot een onafhankelijke “Jezus en ik” attitude. We kunnen makkelijk op individualistische manier overwegen wat Jezus zou doen. Ik kan er ook fictieve ideeën op na houden over wat Jezus zou doen, met denkbeeldige leuke (zelfzuchtige en ik gerichte) dingen over hoe Jezus met bepaalde situaties om zou gaan. Wat zou Jezus doen? Ik denk dat Jezus boos zou zijn over de wijze waarop ik behandeld ben, wat mij het recht geeft om ook kwaad te worden ...

Paulus staat dit zijn kinderen niet toe, maar vertelt hen om in praktijk te brengen wat ze hebben waargenomen ten aanzien van zijn wandel met de Heer. Hij maakt het christelijke leven toegankelijk. Sommige van onze mensen vertelden ons dat ze zich afvroegen: “Wat zou Duncan doen met een probleem als dit?” of “Hoe zou Vasanti met deze situatie omgaan?” Vasanti en ik zijn ons volledig bewust van het feit dat we verkeerd reageren in bepaalde omstandigheden, maar de Heer heft mensen genadig toegestaan een voorbeeld te aanschouwen wat geïmiteerd kan worden.

Geestelijke vaders en moeders willen geen onvervangbare ‘goeroes’ zijn voor hun zonen en dochters, maar zij zouden wel goede modellen voor hen moeten zijn. Hun geestelijke kinderen zouden in ruil de prioriteiten en waarden moeten leren om op hun vaders en moeders te lijken. Wat een voorrecht om in zo’n soort relatie te verkeren!

⁹ 2 Thessalonicenzen 3:7,9

¹⁰ Hebreëën 13:7

¹¹ Filippenzen 3:12 en 4:9

De zoon dient zijn vader

In de wildernis werd Jezus op verschillende manieren getest. Tijdens de derde verzoeking, bood de duivel Jezus *alle koninkrijken van de wereld aan met al hun heerlijkheid* als Jezus simpel zou *buigen voor hem en hem zou aanbidden*.¹² Jezus reageerde met karakteristieke duidelijkheid en krachtigheid: *“Ga weg, Satan! Er staat immers geschreven: De Here, uw God, zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.”* Hij maakte een duidelijke keuze om God te dienen in plaats van de duivel.

Hij zei later dat het zijn spijze was om *de wil te doen desgenen, die Mij gezonden heeft, en zijn werk te volbrengen*. Hij legde uit: *“Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de Zoon kan niets doen van Zichzelf, of Hij moet het de Vader zien doen; want wat deze doet, dat doet ook de Zoon evenzo”*¹³ Jezus was attent t.a.v. de Vader en paste zich aan in wat Hij aan het doen was. Hij was gemotiveerd met een oprecht dienaarshart: *“Ik zoek niet mijn wil, doch de wil van Hem, die Mij gezonden heeft.”*¹⁴

Een goede zoon zal een goede dienaar zijn. Als een jongeman in zijn vaders bedrijf, begon Jezus waarschijnlijk met het bijeenvegen van de houtsnippers en het opstapelen van hout. Toen hij wat ouder werd, kreeg Hij de verantwoordelijkheid voor het gladder maken van een stuk hout of het maken van een verbinding. Jezus leerde zijn aardse vader te plezieren door hem te dienen. Zonen dienen hun vaders en – als ze vaardiger worden – kunnen steeds verantwoordelijker opdrachten aan onder het toezien oog van de vader.

Nadat de Heer aan Elia had verteld om Elisa te zalven als opvolger, werd Elisa Elia's *dienaar*.¹⁵ Het woord betekent letterlijk 'iemand die water giet'. Elisa wist niet wat de Heer aan Elia had beloofd t.a.v. hem, maar hij accepteerde de uitnodiging en begon te dienen. Verscheidene jaren later werd koning Josafat verhaald: *“Hier is Elisa, de zoon van Safat, die water op Elia's handen goot.”* Als er geen stromend water voorhanden is, is het heerlijk als iemand water over je handen giet om ze voor of na een maaltijd te wassen. Het baantje is nietszeggend, maar degene die giet toont respect voor jou. Elisa werd een machtige man Gods, maar begon met zijn bereidheid om zijn geestelijke vader te dienen.

Timotheüs diende Paulus. *“Dat hij, gelijk een kind zijn vader, mij in de dienst van het evangelie heeft geholpen.”*¹⁶ Timotheüs was altijd alert om Paulus' instructies op te volgen – zelfs toen zij door een derde partij werden gezonden.¹⁷ En tijdje later zond Paulus Timotheüs naar Macedonië tezamen met Erastus.¹⁸ Je zal er versteld van staan, maar Paulus behandelde Timotheüs als een zoon. 'Hé zoon, kom, ik wil je hier ontmoeten!' of 'Jij gaat daarginds heen terwijl ik hier blijf.' Het was een familieaangelegenheid en Paulus had vol vertrouwen in zijn zoon.

¹² Matthéüs 4:8-9

¹³ Johannes 4:34 en 5:19

¹⁴ Johannes 5:30

¹⁵ 1 Koningen 19:21

¹⁶ Filippenzen 2:22

¹⁷ Handelingen 17:15 en 18:5

¹⁸ Handelingen 19:22

Op één van hun frequente gezamenlijke reizen werd Paulus vergezeld van *Sopater, de zoon van Pyrrus, uit Berea, en van de Tessalonicenzen Aristarchus en Secundus, en Gajus uit Derbe en Timothéüs, en uit Asia Tychikus en Trofimus.*¹⁹ Merk op dat Timothéüs geen uitzonderlijk status had vanwege zijn verdiensten. Nee, hij was nummer vijf in de lijst. Zonen dienen niet om de eerste plaats te verkrijgen, maar omdat zij hun Heer liefhebben en weten dat God hen verbonden heeft aan een zeker persoon.

Op mijn eerste werkdag voor TechNova pikte David Fernandes mij op. Het was onze eerste ontmoeting en ik was verrast (op zijn minst) om hem achter in zijn auto aan te treffen tussen twee attractieve jongedames. Ik mocht voorin! Gedurende onze reis deelde ik meer van mijn leven met David. Hij begon ons thuis te bezoeken. Zijn ogen werden langzamerhand geopend voor een nieuwe wereld totdat hij uiteindelijk zijn leven overgaf aan Jezus in Augustus 1982. Hij gelooft dat ik een vader voor hem was, zelfs al voor hij een Christen werd. Na jaren sprak de Heer op verschillende manieren tot hem en werd hij uitgedaagd om voltiids in de kerk te gaan werken. Toen hij de Heer zocht voor zijn rol in het kerkleven, hoorde hij de Heer duidelijk zeggen: "Dien Duncan." Natuurlijk wist hij dat zijn eerste roeping was het dienen van God, maar van toen af aan gaf David zich heel bewust aan het dienen van mij op alle mogelijke manieren. Dank U, Heer!

Paulus zond Timothéüs naar de Korinthiërs, maar we zouden ook Timotheüs' bereidheid moeten waarderen om gezonden te worden. Tegen het einde van zijn leven aarzelde Paulus niet om aan Timothéüs te vragen om zijn mantel en boekrollen te brengen.²⁰ Er was geen "zou je alsjeblieft ... als het mogelijk is ... Ik zou dankbaar zijn als ..." Paulus deed een direct verzoek omdat hij wist dat Timothéüs toegewijd was om hem te dienen. Vele mensen realiseren zich niet dat dienen van vitaal belang is om vooruit te komen in Gods Koninkrijk. Zoals Jezus zijn discipelen leerde:

*Zo is het echter onder u niet. Maar wie groot wil worden onder u, zal uw dienaar zijn; 44 en wie onder u de eerste wil zijn, zal aller slaaf zijn. 45 Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen.*²¹

In de kerk moeten we leren om anderen te dienen, in het bijzonder hen die over ons gesteld zijn in de Heer. I hou van het verhaal van Filippus die zoveel wonderlijke tekenen en genezingen had gezien in Samaria, zodat er *grote vreugde was in die stad.*²² Maar hij begon met de bereidheid om aan de tafels te dienen²³ - niet echt groots, maar een geweldige start om gebruikt te worden door God. Iedereen van ons moeten dienen – het is de sleutel naar grootheid.

We moeten ook voorzichtig zijn om degenen die ons dienen te wijzen op gebreken. Hoewel Jezus de voeten van zijn discipelen waste, kende Hij geen

¹⁹ Handelingen 20:4

²⁰ 2 Timothéüs 4:13

²¹ Marcus 10:43-45

²² Handelingen 8:8

²³ Handelingen 6

aarzelings om hen te vragen een plaats voor te bereiden voor Pasen.²⁴ Als een zoon is het niet mijn taak om mijn geestelijke vader te vertellen wat hij wel of niet zou moeten doen. Mijn rol is om te dienen. Hen in autoriteit zouden een gezonde vreze des Heren moeten hebben en geen misbruik moeten maken van mensen om het vuile werk op te knappen. De reden dat Filippus begon met het dienen aan de tafels, was om de discipelen de gelegenheid te geven zich te wijden *aan het gebed en de bediening van het woord*.²⁵ De apostelen geloofden dat de Heer wilde dat zij de mensen dienden d.m.v. het woord en gebed – niet door te dienen aan de tafels. En zij waren verantwoording verschuldigd aan God voor hun keuze. Mijn werk is het om mensen te dienen die God mij heeft toevertrouwd. Bij tijd en wijle neem ik beslissingen over wat belangrijker is – stoelen klaarzetten of de preek voorbereiden, een boek schrijven of een zieke bezoeken. Ik moet t.a.v. deze dingen een beslissing nemen – niet degenen die mij dienen.

De zoon hecht zich aan de vader

Timothéüs was toegewijd aan Paulus tot het eind van Paulus' leven.²⁶ Hoewel Elia Elisa aanspoorde om achter te blijven, was Elisa's constante antwoord: *"Zo waar de Here leeft en gijzelf leeft, ik zal u niet verlaten."*²⁷ Aan het begin van hun relatie onderging Elisa een enorme test toen hij het juk van de assen nam, de ossen slachtte, de ploeg verbrandde, het vlees braadde en het aan de mensen gaf. Hij was bereid de familiebanden door te snijden, het bedrijf te verlaten en Li te volgen. Nu kwam hij oog in oog te staan met een andere test – zou hij tot het einde toe bij Elia blijven?

Elisa weigerde Elia te verlaten, omdat hij van hem hield en hem respecteerde, zoals te zien is aan zijn uitroep toen Elia ten hemel voer: *"Mijn ader! Mijn vader!"*²⁸ Het ging hier niet om een religieuze organisatie die overging van de ene naar de andere generatie. Het was een diepe toewijding tussen een geestelijke vader en zijn zoon, tot het einde toe, wat erin resulteerde dat Elisa een dubbele zalving ontving.

In tegenstelling tot onze tijdgeest is volharding in relaties en bron van zalving. Elisa ontving een dubbele zalving, omdat tot het einde toe bij Elia bleef. Zalving is een zaak van relatie. God zalft ons door geestelijke, relationele verbintenissen met anderen. Omdat ik de Heer dien in een relatie met Terry Virgo, komt wat van zijn zalving tot mij. Ik heb het voorrecht om in zijn slipstream te verblijven.

De slipstream is erg belangrijk tijdens motorraces. Achter elke racewagen bevindt zich een gebied van lage druk die een wagen die dicht volgt mee kan zuigen. Dit is een theoretische illustratie voor mij, omdat ik nooit in een racewagen heb gezeten, laat staan in de slipstream van een ander, maar het is behulpzaam. Er zijn mensen die God zalft. Ik kan mij afvragen waarom God mij niet op die wijze heeft

²⁴ Johannes 13 en Mattheüs 26:17-19

²⁵ Handelingen 6:4

²⁶ Handelingen 16:1; 2 Timothéüs 2

²⁷ 2 Koningen 2:2,4,6

²⁸ 2 Koningen 2:12

gezalfd, maar dat maakt niet uit. Die man heeft de snellere auto – de grotere zalving. Als we wijs zijn, liften we mee in de slipstream van de gezalfde des Heren en worden we meegezogen. We zullen in staat blijken effectiever te preken, wijzer te besturen en de zieken te zien genezen omdat we in de slipstream van iemand anders zijn.

Elisa verkreeg niet de dubbele zalving omdat hij zijn wereldlijke baan opgaf en bereidwillig was om zijn vader en moeder te verlaten, maar omdat hij tot het eind vasthield aan de door God gegeven relatie. Ik bid dat de Heer mij de genade schenkt om vast te houden aan de relaties die Hij mij gegeven heeft. Als je in de slipstream bent, kun je niet nagaan hoe snel je auto op zichzelf zou zijn. Je zou kunnen denken dat je beter af zou zijn op jezelf, maar als je uit de slipstream komt, kan je terugvallen. Je weet het niet, tot je het uitprobeert en dan is het te laat. In geestelijke termen: God wil dat je in de slipstream blijft en geniet van de zalving die tot je komt. Volharding in onze relaties maakt dat mogelijk.

De zoon eert de vader

‘Eer uw vader en uw moeder (dit is immers het eerste gebod, met een belofte) opdat het u welga en gij lang leeft op aarde.’²⁹

Onverschillig hoe onze natuurlijke ouders waren, geeft de Bijbel ons de instructie om onze vader en moeder te eren – dit geldt ook op het geestelijke erf. Zo’n eerbewijs beperkt ons niet, maar opent de weg naar Gods zegen. Hier zijn enkele manieren waarop een zoon of dochter eer kan bewijzen aan hun geestelijke ouders:

1. Te adoreren als een kind - spontane liefde hebben voor hen.³⁰ Dit betreft het uitdrukken van affectie zowel in woorden en omarmingen als het deelnemen aan verjaardagen en speciale gebeurtenissen.
2. Te respecteren – beschouw hen boven jou, denk goed over hen en wil dat ze glorie ontvangen. Je bent niet bang voor hen, maar kijkt naar hen op met een gezond ontzag. Je herinnert hun, belt op, praat met en waardeert hen.
3. Loyaal zijn aan hun – zelfs als je geestelijke vader en moeder in zonde vallen of door moeilijke tijden gaan blijf je dicht bij hen en eert hen. Kijk wat er gebeurde toen Noach dronken werd: *“Toen zag Cham, de vader van Kanaän, zijns vaders naaktheid en hij vertelde het aan zijn beide broeders buiten. Daarop namen Sem en Jafet een mantel, legden die op hun beider schouders, liepen achterwaarts en bedekten huns vaders naaktheid, terwijl hun aangezicht afgewend was, zodat zij huns vaders naaktheid niet zagen.”³¹* Cham roddelde over zijn vader, terwijl Sem en Jafet respect toonden, ondanks Noachs zonde
4. Luister attent naar wat ze zeggen – zowel naar instructies als opinies. Terry Virgo geeft mij nauwelijks directe instructies, maar ik probeer op te pikken wat

²⁹ Efeziërs 6:2,3

³⁰ Zie Matthéüs 18:3

³¹ Genesis 9:22-23

op zijn hart ligt en zie naar zaken die ik zou ,moeten overnemen. Het is mijn bedoeling om mij te onderwerpen aan en te doen wat is gezegd.

5. Alert zijn of je hen op enigerlei wijze kwaad hebt berokkend en naar een snelle manier te vinden om vergeving te zoeken en zonde op heldere en specifieke wijze te belijden.
6. Gevoelig zijn voor hoe ze zijn en zich voelen. Je bent bezorgd om hen. Hoe gaan ze met alle druk om, als ze zoveel moeten reizen, als zoveel mensen blijven? Overweeg waar ze doorheen gaan i.p.v. je rot te voelen omdat ze niet tot je hebben gesproken.
7. Hen te dienen om tegemoet te komen aan persoonlijke noden, hulp bij het winkelen, het zetten van een kop thee, enz. Wees ook attent t.a.v. hun financiële noden.³²
8. Spreek op eervolle wijze. C.J. Mahaney eert soms mensen tien minuten voordat hij gaat preken. Hij zoekt naar manieren om een gastspreker te waarderen of de mensen die het geluid doen. Hij drukt dat altijd uit met welsprekendheid, vaak onder tranen. Hij meent wat hij zegt.

Ik ben het belang aan het leren van het eren van mensen, in het bijzonder hen die over mij gesteld zijn in de Heer. Ik wil je aanmoedigen om hetzelfde te gaan doen.

³² 1 Timothéüs 5:4,8